

عزیز دردانه

بعضی از پدرها وقتی می‌شنوند که پیغمبر فرمودند: «أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ»: «فرزندانتان را گرامی بدارید (و به آنان شخصیت بدهید)»، همه‌ی خواسته‌های فرزند را، اگر چه غیرمنطقی و نادرست باشد، برآورده می‌کنند و در نتیجه او را لوس و نر و خودخواه بار می‌آورند؛ در حالی که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «شَرُّ الْأَبَاءِ مَنْ دَعَاهُ الْبُرُّ إِلَى الْأَفْرَاطِ»: «بدترین پدرها کسی است که در نیکی به فرزند زیاده‌روی کند.» یعنی او را لوس بار آورد و به خواهش‌های نامعقولش عمل کند.

هر چیزی حدی دارد. هر روز چندین بار در نماز می‌گوییم: «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» از خدا می‌خواهیم که: خدایا، ما را به راه راست هدایت کن که نه افراط کنیم و نه تفریط. امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند: «آدم نادان یا زیاده‌روی می‌کند یا در کار کوتاه می‌آید.» بچه‌ای که لوس و عزیز دردانه و بچه ننه بار آمده در آینده مرد زندگی نخواهد شد.

یکی از موارد افراط، غذا دادن بعضی از مادرهاست که به زور به بچه غذا می‌دهند. وقتی بچه گرسنه شود، بی‌اختیار دنبال غذا می‌رود و آن غذا برایش مفید است.

بعضی از خانواده‌ها در زمستان بیش از اندازه به بچه‌ها لباس می‌پوشانند و اتفاقاً این بچه‌ها بیشتر از دیگران سرما می‌خورند. مثل اینکه دکان لباس فروشی باز کرده‌اند؛ ۱۰-۲۰ دست لباس برای بچه تهیه کرده‌اند! نمی‌دانند که لباس به بچه شخصیت نمی‌دهد.

امیرالمؤمنین علیه السلام به امام حسن علیه السلام می‌فرماید: «خودت را به شکیبایی در سختی‌ها عادت بده.» آری، بچه‌ای که به سختی عادت کرده است، اگر هم روزگار با او همراهی کرد و زندگی راحت برایش پیش آمد، ضرر نمی‌کند؛ ولی آن که با ناز و نعمت بزرگ شده، در مشکلات زندگی ممکن است خودکشی کند. علمای اخلاق می‌گویند: گاهی به بچه باید غذای ساده داد تا به غذاهای چرب و نرم و لذیذ عادت نکند که اگر یک وقت نتوانست تهیه کند، گرفتار فشارهای عصبی نشود. می‌گویند: علت موفقیت یونانی‌ها در جنگ‌ها این بود که بچه را در طفولیت عادت می‌دادند یخ را با دست جابه‌جا کند. در موقع جنگ، پسری به مادرش گفت: شمشیرم کوتاه است. مادرش در جواب گفت: یک قدم جلوتر برو! همچنین غذا را در طاقچه می‌گذاشتند تا بچه برای رفع گرسنگی با ابتکار خود چیزهایی را روی هم بچیند و به غذا دسترسی پیدا کند. با این کار حس ابتکار و خودجوشی را در او ایجاد می‌کردند. ما که لقمه را می‌جویم و به دهان بچه می‌گذاریم، فردا در مشکلات زندگی خرد می‌شود. پدر و مادر باید دست به دست هم بدهند و با رعایت این نکات، فرزندانی تربیت کنند که هر کدامشان هزارها نفر را دست‌گیری و هدایت نمایند.